

Lucyna Hurło
Amadeusz Krause
Irena Sorokosz

**CODZIENNOŚĆ
WSPÓŁCZESNEGO SENIORA**

Elbląg 2019

**PRZEWODNICZĄCY KOMITETU REDAKCYJNEGO WYDAWNICTWA
PWSZ W ELBLĄGU**

Dr hab. Jerzy Łabanowski, prof. nadzw.

RECENZENCI

Dr hab. Krzysztof Kalka, prof. nadzw.

Prof. dr hab. Mirosław Patalon

REDAKCJA, KOREKTA, SKŁAD

Olga Strzelec

Jerzy Paczyński

PROJEKT OKŁADKI

Aleksandra Thiede

WYDANO ZA ZGODĄ REKTORA PWSZ W ELBLĄGU

© Copyright by Wydawnictwo PWSZ w Elblągu

ISBN 978-83-62336-54-8

Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu

82-300 Elbląg, ul. Wojska Polskiego 1, tel. 55 629 05 55

Wydanie I. Nakład 120 egz., format B5

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	5
1. MIEJSCE SENIORA WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE	7
<i>(Lucyna Hurło)</i>	
1.1. Geneza i rozwój gerontologii.....	7
1.1.1. Geragogika i jej zadania.....	10
1.2. Starzenie się, starość, opieka społeczna.....	13
1.2.1. Instytucjonalna opieka nad osobami starszymi.....	15
1.2.2. Zadania w zakresie opieki i pomocy społecznej	18
1.2.3. Usługi opiekuńcze wobec osób starszych.....	21
1.3. Cywilizacyjne problemy osób starszych.....	25
1.3.1. Model biomedyczny.....	26
1.3.2. Model socjologiczny.....	28
1.3.3. Zdrowie – różnorodność paradygmatów.....	30
1.4. Starzenie się społeczeństwa – analiza demograficzna	35
1.4.1. Singularyzacja i feminizacja starości.....	40
1.4.2. Zagrożenia w życiu seniora.....	43
1.4.3. Przestępstwa wobec osób starszych.....	45
2. SENIOR W PROCESIE STARZENIA SIĘ. STARZENIE SIĘ JAKO PROCES.....	53
<i>(Irena Sorokosz)</i>	
2.1. Starość i jej zadania rozwojowe.....	53
2.2. Starość w wymiarze psychicznym	57
2.3. Starość w wymiarach poznawczym i osobowościowym	59
2.4. Kryzysy okresu starzenia się.....	64
2.4.1. Lęki okresu starzenia się.....	66
2.4.2. Depresja starcza	69
2.5. Komunikowanie się z osobami w starszym wieku	71
3. SENIOR W RELACJACH MIĘDZYLUDZKICH	74
<i>(Lucyna Hurło)</i>	
3.1. Sens życia seniora.....	74
3.2. Miejsce osób starszych w rodzinie.....	83
3.2.1. Relacje z osobą starszą.....	88
3.3. Senior w instytucjach opiekuńczych.....	92
3.3.1. Aktywizacja seniorów w domach pomocy społecznej.....	99
3.4. Senior w instytucji kościelnej	104
3.5. Senior samotny	113

4. SENIOR AKTYWNY ZAWODOWO I SPOŁECZNIE	117
<i>(Irena Sorokosz)</i>	
4.1. Aktywność zawodowa seniorów.....	118
4.2. Srebrna polityka.....	121
4.3. Dezaktywacja zawodowa seniorów	124
4.4. Aktywność edukacyjno-instytucjonalna	128
4.4.1. Uniwersytety trzeciego wieku.....	129
4.4.2. Kluby seniora.....	131
4.5. Potrzeby edukacyjno-rozwojowe późnej dorosłości	133
4.6. Aktywność społeczna seniorów – wolontariat	135
4.7. Aktywność a jakość życia seniorów	137
5. POTENCJAŁY I DEFICYTY OKRESU STAROŚCI	145
<i>(Irena Sorokosz)</i>	
5.1. Obraz człowieka starego	145
5.1.1. Stereotyp negatywny.....	146
5.1.2. Stereotyp pozytywny	150
5.1.3. Stereotyp – uprzedzenia – dyskryminacja.....	154
5.2. Młody na starość.....	159
5.3. Akceptacja starzejącego się siebie	162
5.4. Pozytywne starzenie się	168
6. SENIOR Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	176
<i>(Amadeusz Krause)</i>	
6.1. Specyfika bycia niepełnosprawnym seniorem	176
6.2. Pedagogika specjalna a niepełnosprawny senior	177
6.3. Koncepcja normalizacji środowiskowej w kontekście niepełnosprawnego seniora.....	179
6.4. Przykład rozwiązań praktycznych dla seniorów z niepełnosprawnością intelektualną.....	181
ZAKOŃCZENIE.....	188
BIBLIOGRAFIA.....	190